

לאהוב ולהציל / דף למנחה

הלימוד לזכר נטע אפשטיין

פתיחה למנחה

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ויום העצמאות הסמוך לו מוצאים אותנו השנה בעיצומה של מערכה שנפתחה ברגעי שפל ותהום שלא יעדנו כמותם. ואולם לצד התהומות נחשפנו לתעצומות של עוז רוח, ולסיפורים רבים של הצלה והושטת יד למען האחר, גם במחיר החיים.

הספר "יום אחד באוקטובר" מכנס ארבעים סיפורים של ארבעים מתוך מאות ואלפי גיבורי המערכה. הבאנו לכאן וקיצרנו מתוכו את סיפורו של נטע אפשטיין, סיפור שמחבר אהבת אדם פשוטה למעשה של גבורה עליונה, בהלך הרוח הכי "שומר אחי" שיש. סיפור שמחבר אותנו להכרח הקיומי היהודי הכי בסיסי- להרבות באהבה.

למנחה נציין כי המקור המרכזי של הסיפור כולל תיאורים שאינם מתאימים לחניכים צעירים, הפעילו שיקול דעת בהגשה לקבוצה, וצרו תיאום ציפיות הולם לקריאת העדות

לעצור לרגע ולפתח שם שיחה סיפורו של נטע אפשטיין

- הסיפור של נטע מתחיל בקטע היכרות קצר, שמאפשר לנו פגע עם דמותו והלך רוחו של נטע. אלו תכונות נוגעות בכך, מעוררות השראה?
- ברגע המבחן הבלתי אפשרי נטע מזנק על רימון ובכך מציל את אהובתו. כיצד הכרעה זו מתקשרת להרגלים ולתכונות של נטע מתחילת הסיפור?
- "הריני מקבלת על עצמי לאהוב"- שתפו בקבלה מעשית קטנה שתבחרו לקחת על עצמכם בכדי להרבות ולחזק אהבה ורעות.

ואהבת לרעך כמוך / דוד בן גוריון

- נסחו במילים שלכם את הטענה של המקור
- מה ההבדל בין הניסוח החיובי של 'ואהבת' לבין הניסוח השלילי של כללי אל תעשה?
- פתוך הבנה שכלל זה הינו המסד הפוסרי שלנו כחברה, כיצד נוכל לחזק הלך רוח זה בפעגלי הפעילות שלנו?

נטע אפשטיין, בן 22 מכפר עזה, התגורר עם בת זוגו אירן שביט ביחידת דיור בשכונת הצעירים בקיבוץ כפר עזה. כשהחלה המתקפה בבוקר שבת הם הסתגרו במפ"ד, אבל מחבלים שברו את חלון הסלון ופרצו לביתם, נטע נפל תוך שהוא מציל את בת זוגו. בשנת 2018, כשהיה בן 17, היה נטע אפשטיין מעובילי מחאת "תנו לגדול בשקט" שדרשה ביטחון עבור תושבי העוטף.



לעצור לרגע ולפתח שם שיחה/

מספרת אירן שביט, בת הזוג. רכזת ביצרון בבאר טוביה של "התנועה החדשה"
סיפור מקוצר מתוך הספר "יום אחד באוקטובר"

1.

...הוא היה שטותניק כזה, שטותניק ברמות, אחד המצחיקים, הוא חושב שהבדיחות אבא שלו הכי מצחיקות, אבל הן לא מצחיקות, לא משנה כמה הוא ניסה, חחחחח, ובכל נסיעה איתו ברכבת, כשהיינו נוסעים לאנשהו, הוא היה מתחיל לדבר עם אנשים זרים שיושבים מולנו, והייתי משתגע, כאילו, נטע, סתום! תן לי לישון, מה אתה מתחיל לדבר עם אנשים זרים, אבל ככה הוא היה. נגיד, ללכת איתו לאכול איתו בחדר אוכל של הקיבוץ, זה היה מצעזע, מצעזע! אני עומדת עם מגש, כבד לי כבר, יש המון אוכל על המגש, והוא, כל אישה זקנה, וכל איש זקן, וכל ילד, חשוב לו לעצור רגע ולפתח שם שיחה. ובניתיים האוכל מתקרר, סוּט! הוא אהב את כולם. באפריל היינו אמורים להתחתן, בעשרים וארבעה באפריל...

2

בשבעה באוקטובר היינו בכפר עזה, בשכונה של הצעירים...שעתיים אחר כך בערך, התחלנו לשמוע אותם כבר, ממש בדירות לידנו. מלא יריות, פיצוצים, מלא צרחות. מלא אזעקות, רעשים של מלחמה. שמענו הכול. ובתוך כמה שניות הם כבר היו אצלנו בבית. שמענו אותם שוברים את החלונות של הסלון במטבח, שמענו אותם מתקרבים לדלת, שמענו אותם פותחים את המפ"ד, וצועקים בעברית, "איפה אתם! צאו החוצה!", עברית עם מבטא כבד כזה. ואז הם התחילו לזרוק עלינו רימונים. הרימון הראשון נכנס לחדר והתפוצץ רחוק מאיפה שהיינו. לא קרה לנו כלום. ואז הם זרקו את הרימון השני, שגם התפוצץ. אני קיבלתי ממש כוויות. נטע, אין לי מושג אם הוא נפצע או לא, נראה לי שכן, ואז את הרימון השלישי הם החליטו לא לזרוק, אלא לגלגל, ואז זה ממש, אני ממש זוכרת שבהייתי ברימון המתגלגל, ואני כאילו, אין לי, האינסטינקט שלי היה לעצום עיניים, להתכדר כמה שיותר, והאינסטינקט שלו היה ההפך הגמור פשלי. אז עצמתי עיניים, ופתאום שמעתי, שמעתי את נטע צועק, "רימון!!!!" ואז אני מריפה את הראש, ורואה אותו קופץ כזה, ובמהלך הקפיצה ראיתי שיורים בו צרור יריות, ואז הוא נוחת על הרימון, ויש פיצוץ.

ואהבת לרעך כמוך/ דוד בן גוריון

"ואהבת לרעך כמוך". בשלוש מילים אלו נתגבשה התורה האנושית הנצחית של היהדות. לא לקפח, לא לגזול, לא לעשוק, לא לפגוע – התורה היהודית לא הסתפקה באלה. לא די בהימנעות מפגיעה בזכויות הזולת; יחסי אדם צריכים להיות בנויים על שותפות גורל, על עזרה הדדית. על אהבת הבריות. "ואהבת לרעך כמוך". רק בצו זה ימצא המפתח לחוקי ישראל ומשפטיה. (מעובד על פי: דוד בן גוריון, "מהפכת הרוח", חזון ודרך.)

(המשך)

הגוף שלו היה ממש בכניסה למפ"ד, והוא ענק כזה, מטר תשעים, משהו כזה, אז בשביל להיכנס הם היו ממש צריכים לקפוץ מעליו, מעל הגוף שלו, אז הם החליטו לא לעשות את זה, לא להיכנס, הם פשוט זרקו לחדר עוד רימון, רימון רביעי, והרימון הזה התחיל שם שריפה. ואני יושבת שם בפניה, והם בסלון בינתיים, רבים ומתווכחים, לפי הטון הבנתי שהם רבים, לא הבנתי על מה הם רבים.. ואז ממש התחיל להיות עשן סמיך כזה, אז לקחתי טייטס ושפתי על האף, כדי לא לנשום את העשן והקשבת, לא היה לי מה לעשות חוץ מלהקשיב. שמעתי אותם פותחים את המקרר, שמעתי אותם פותחים בקבוק בירה, ואז שמעתי אותם יוצאים, דורכים על זכויות ועוברים לדירה הבאה.

3.

ברגע שהם יצאו רצתי לסלון, כדי להתרחק מהעשן, לנשום אוויר, והתחלתי לשלוח הודעות.. ואז נזכרתי בכל החיילים שנרצחו ונחטפו, וחשבתי על זה שבטח גם את הגופה שלו ייקחו, כי זה מה שקורה. חמאס לוקחים גופות. הם הולכים לחזור לקחת את הגופה. אני חייבת להתחבא. אז.. ונכנסתי חזרה למפ"ד, והתחלתי להתזז על השריפה מים, ונכנסתי מתחת למיטה, כשנטע מסתיר אותי, ולקחתי איזה קיטבג, וכיסיתי את החלק התחתון שלי, וככה הייתי שעות, שעות, הייתי שם שעות, מול נטע, והסתכלתי עליו, והוא שכב שם... ואז אחרי כמה שעות המחבלים חזרו לסלון, היה קרב יריות, הם ירו על חיילים מהסלון, והם לא רואים אותי, הם רואים רק את נטע, לא היה להם מושג שאני שם, זאת הייתה הפעם השנייה שהוא הציל אותי. ואז אחרי כמה שעות, בסביבות חמש בערב, שמעתי פתאום עברית, והתחלתי לצעוק להם, "אני כאן! אני כאן מתחת למיטה!" והם אמרו לי, "תצאי החוצה עם ידיים מורמות", ויצאתי אליהם...